

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 130/09-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júla 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., so sídlom B., zastúpenej advokátkou JUDr. T. P., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 193/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 20 Cob 70/2006) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti S., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 193/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 20 Cob 70/2006) p o r u š e n é b o l o .

2. Krajskému súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 193/2008 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných p r i eť a h o v.

3. Spoločnosti S., s. r. o., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Krajský súd v Žiline p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Žiline j e p o v i n n ý uhradiť spoločnosti S., s. r. o., trovy konania v sume 289,76 € (slovom dvestoosemdesiatdeväť eur a sedemdesiatšesť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. T. P., Ž.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 130/09-11 zo 14. mája 2009 prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti S., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných p r i eť a h o v podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 193/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 20 Cob 70/2006).

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci podaním sp. zn. Spr 336/2009 z 3. júna 2009 vyjadril predseda krajského súdu, ktorý sa stotožnil s priloženým vyjadrením predsedníčky senátu JUDr. I. N. V stanovisku sa okrem iného uvádza:

«1) skutková a právna zložitost' sporu:

- v procesnej rovine bol krajským súdom zaujatý právny názor k včasnosti podania odvolania proti prvostupňovému rozsudku v rovine doručovania rozsudku žalobcovi postupom podľa § 47 ods. 2 O. s. p. v znení platnom do 14. 10. 2008, ktorú okolnosť včasnosti podania odvolania na dovolanie žalobcu odlišne vyhodnotil Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 1 Obdo 225/2006 zo dňa 27. februára 2008 s poukazom na primárny postup pri doručovaní písomností súdu advokátovi (zástupcovi žalobcu) v ponímaní fyzickej osoby oprávnenej podnikat' podľa § 48 ods. 3 a 4 O. s. p., z ktorého dôvodu došlo k zrušeniu uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 20 Cob 70/2006-98 zo dňa 16. marca 2006 (o odmietnutí odvolania žalobcu ako oneskoreného) a vráteniu veci krajskému súdu na ďalšie konanie;

- vo veci samej ide o obvyklý spor o zaplatenie peňažnej pohľadávky zo zmluvy o dielo; určitý vyšší stupeň zložitosti, v rovine naštudovania a prípravy pojednávania a rozhodnutia veci zo strany odvolacieho súdu, predstavovalo odchylné vyhodnotenie dôkazov vykonaných v prvostupňovom konaní a zaujatie odlišného právneho posúdenia oproti napadnutému rozsudku okresného súdu,

2) uvedenie všetkých procesných úkonov (krajského súdu) vo veci až dosiaľ:

- 21. 2. 2006 - Krajskému súdu v Žiline (KS) bol predložený spis Okresného súdu Žilina (OS) sp. zn. 10 Cb/77/2005 s odvolaním žalobcu proti rozsudku okresného súdu z 22. 11. 2005,

- 23. 2. 2006 - súdna kancelária KS vykonala lustrum veci vrátane konkurzného konania

- 28. 2. 2006 - vyšší súdny úradník KS dal pokyn na spoplatnenie odvolania

- 1. 3. 2006 - vypracovaná výzva č. k. 20 Cob/70/2006-93 z 1. marca 2006 na zaplatenie súdneho poplatku z odvolania, doručená žalobcovi a PZ žalobcu (doručenky na č. l. 92 spisu)

- 10. 3. 2006 - došlo oznámenie žalobcu o úhrade súdneho poplatku z odvolania okresným súdom zabezpečený výpis z LV č. 781 k. ú. P. (č. l. 491 spisu)
- 13. 3. 2006 - účtárka KS doložila záznam o zložení súdneho poplatku žalobcom na účet KS
- 16. 3. 2006 - vydané uznesenie KS č. k. 20 Cob/70/2006-98 o odmietnutí odvolania žalobcu
- 30. 3. 2006 - spis bol vrátený (došiel) na OS Žilina
- 5. 5. 2006 - žalobca podal na OS Žilina dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20 Cob/70/2006-98 zo 16. marca 2006 o odmietnutí odvolania, spis bol Najvyššiemu súdu SR predložený (došiel) 31. 7. 2006 (č. l. 114 spisu)
- 28. 9. 2006 - na žiadosť žalobcu z 12. 9. 2006 (č. l. 117 spisu) Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 20 Cob/70/2006 rozhodol o nevrátení súdneho poplatku za odvolanie, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 3. 11. 2006
- 6. 11. 2006 - žalobca podal dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20 Cob/70/2006 z 28. 9. 2006 (č. l. 119-126 spisu)
- 6. 12. 2006 - žalobca doložil opomenutú plnú moc právnej zástupkyne na zastupovanie v dovolacom konaní
- 27. 2. 2008 - NS SR rozsudkom sp. zn. 1 Obdo 25/2006 z 27. februára 2008 uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20 Cob 70/2006-98 zo dňa 16. marca 2006 zrušil a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie
- 22. 5. 2008 - spis došiel na Krajský súd v Žiline
- 23. 5. 2008 - súdna kancelária KS vykonala lustrum veci vrátane konkurzného konania
- 27. 5. 2008 - došlo podanie žalobcu z 11. 5. 2008 a nové dôkazy
- 29. 5. 2008 - predsedníčka senátu JUDr. M. D. predložila vec predsedovi krajského súdu postupom podľa § 15 O. s. p. na rozhodnutie o jej vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci pre zaujatosť
- 30. 10. 2008 - predseda KS predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR s tým, že nezistil dôvody pre jej vylúčenie podľa § 15 O. s. p.

- 11. 11. 2008 - Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. I Ndob 16/2008 vylúčil predsedníčku senátu JUDr. M. D. z prejednávania a rozhodovania veci

- 4. 12. 2008 - došiel spis na KS

- 5. 12. 2008 - predsedníčka senátu JUDr. M. D. predložila vec predsedovi súdu na pridelenie veci inému predsedovi senátu

- 16. 3. 2009 - predseda krajského súdu Opatrením č. k. 13 Cob/193/2008-163 určil za predsedníčku senátu vo veci JUDr. I. N.

- 19. 3. 2009 - vec bola pridelená prostredníctvom elektronickej podateľne predsedníčke senátu JUDr. I. N.

- 14. 5. 2009 - predsedníčka senátu nariadila pojednávanie na 27. 5. 2009

- 27. 5. 2009 - vykonané pojednávanie a vydané uznesenie o zrušení napadnutého rozsudku Okresného súdu v Žiline č. k. 10 Cb 77/05-75 zo dňa 22.11.2005 a vrátení veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie

- 28. 5. 2009 - vypracované uznesenie KS z 27. 5. 2009 a dané na opis súdnej kancelárii

3) prekážky postupu súdu podľa § 107 a nasl. O. s. p.: nezistené

4) prieťahy, ktoré podľa názoru súdu spôsobili sťažovateľka

- v konaní pred krajským súdom nezistené

- v dovolacom konaní v dobe od podania dovolania do doloženia splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní (5. 5. 2006 do 6. 12. 2006)

5) prieťahy, ktoré boli spôsobené súdom

vo vzťahu ku konaniu Krajského súdu v Žiline vo veci samej som žiadne zbytočné prieťahy nezistila, dobu od odmietnutia odvolania žalobcu do vrátenia veci po zrušení dotknutého uznesenia Najvyšším súdom SR, keďže išlo o zaujatie odlišného právneho názoru na posúdenie včasnosti podania odvolania a na základe doplneného dokazovania (reklamačným konaním na pošte) až po rozhodnutí KS, nehodnotím ako zbytočné prieťahy vo veci k dobe od predloženia veci JUDr. M. D. 29. 5. 2008 predsedovi krajského súdu na rozhodnutie podľa § 15 ods. 1 O. s. p., do pridelenia veci JUDr. I. N. 19. 3. 2009, sa nevyjadrujem, keďže nešlo o konanie vo veci, ale o konanie - postup zo strany správy súdu - vedenia krajského súdu

dobu od 19. 3. 2009, t. z. od pridelenia spisu JUDr. I. N. do nariadenia pojednávania 14. 5. 2009 nepovažujem za prieťahy v konaní, ale za dobu primeranú na naštudovanie a prípravu pojednávania napokon vykonaného 27. 5. 2009, na ktorom došlo, po doplnení dokazovania, ku konečnému rozhodnutiu v odvolacom konaní...

Dôvody uvádzané sťažovateľom v doplnení ústavnej sťažnosti zo dňa 25. 5. 2009 vo vzťahu k prieťahom v odvolacom konaní pre nezákonnosť uznesenia odvolacieho súdu č. k. 20 Cob/70/2006-98 zo 16. 3. 2006 i z dôvodu „podozrenia“ o zaujatosti krajského súdu (zrejme konajúcej predsedníčky senátu JUDr. M. D.) pri vydaní predmetného uznesenia o odmietnutí odvolania sťažovateľa (ako oneskoreného), zostali len v rovine domnienok. I z rozhodnutia NS SR, ktorým došlo k zrušeniu predmetného uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé, že išlo výhradne o odlišné právne posúdenie procesnej situácie včasnosti podaného odvolania (v tejto otázke poukazujem na predchádzajúce vyjadrenie z 28. 5. 2009 bod 1).

Pre úplnosť uvádzam, že k dnešnému dňu bolo písomne vyhotovené uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob/193/2008 zo dňa 27. 5. 2009, ktorým došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku Okresného súdu v Žiline č. k. 10 Cb 77/05-75 zo dňa 22. 11. 2005 a vráteniu veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, s pokynom súdnej kancelárie na jeho odoslanie - doručenie právnym zástupcom účastníkov. Konanie na Krajskom súde v Žiline vo veci sp. zn. 13 Cob/193/2009 je tým ukončené.»

Rovnaké skutočnosti, čo sa týka chronológie úkonov, ako uviedol krajský súd vo svojom vyjadrení, zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a súdneho spisu, ktorý mu bol predložený k preverke 13. júla 2009.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie právna zástupkyňa sťažovateľky doplnila sťažnosť podaním z 25. mája 2009, v ktorom okrem iného uviedla: „Dňa 25. 04. 2009 som odovzdala na poštovú prepravu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR proti odporcovi Krajský súd v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 13 Cob/193/2008 (predtým sp. zn.

20 Cob/70/2006). Spisovú značku pod ktorou je vec vedená na Ústavnom súde SR nepoznám.

Sťažnosť doplňujem o nové skutkové okolnosti a z nich vyplývajúce úvahy. Dňa 18. 05. 2009 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené uznesenie NS SR sp. zn. I Ndob 16/2008 z 11. 11. 2008, ktoré došlo odporcovi dňa 04. 12. 2008. Z uznesenia vyplýva, že predsedníčka senátu, ktorá rozhodovala o odvolaní sťažovateľky uznesením č. k. 20 Cob/70/2006-98 zo 16. 03. 2006 oznámila po zrušení označeného rozhodnutia svoju zaujatosť a bola nadriadeným súdom vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Dovolací súd rozhodol, že uznesenie odporcu č. k. 20 Cob/70/2006-98 zo 16. 03. 2006 bolo nezákonné a sťažovateľke sa odňala možnosť konať pred súdom.

Nové skutočnosti, ale navyiac vyvolávajú dôvodné podozrenie, že rozhodnutie nebolo len nezákonné, ale vo veci sťažovateľky odporca nekonal nezaujato a nestranne. Tieto skutočnosti len podporujú názor sťažovateľky, že aj obdobie od rozhodnutia č. k. 20 Cob/70/2006-98 zo 16. 03. 2006 do vrátenia spisu dovolacím súdom je potrebné považovať za zbytočné prieťahy a porušenie práva sťažovateľky na rozhodnutie v primeranej lehote.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 22/96 vzal do úvahy medzinárodný štandard a poukázal na to, že Európsky súd pre ľudské práva vyslovil záver, že omyl súdu, ktorý vedie k predĺženiu konania za účelom nápravy omylu, v spojení s ďalšími faktormi možno vziať do úvahy pri hodnotení primeranosti relevantného obdobia podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (BOCK CASE 1989).

Na záver pre objektivnosť informovanosti ÚS SR oznamujem, že dňa 18. 05. 2009 bol doručený termín odvolacieho konania na 27. 05. 2009.“

Neskôr sa právna zástupkyňa sťažovateľky vyjadrila aj k stanovisku krajského súdu podaním z 15. júna 2009, v ktorom uviedla:

«1. „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným

prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 253/04)

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 O. s. p. ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná.

Sťažovateľka naďalej zastáva názor, že zbytočné prieťahy v konaní sú dôsledkom ústavne neospravedliteľnej nečinnosti odporcu, vrátane obdobia od rozhodnutia, ktorým bolo odmietnuté odvolanie sťažovateľky (16. 03. 2006) až do vrátenia spisu odporcovi po rozhodnutí dovolacieho súdu (22. 05. 2008). Odvrátenia veci z dovolacieho súdu trvalo odporcovi 1 rok a 5 dní kým rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Sťažovateľka sa nestotožňuje s hodnotením dôvodov, pre ktoré rozhodol dovolací súd o dôvodnosti dovolania . V danom prípade nešlo o odlišný právny názor v zásadnej veci, ale o to, že odporca pri zisťovaní zachovania lehoty pre opravný prostriedok nesprávne aplikoval procesné ustanovenia, keď nesprávne posudzoval úkon účastníka podľa § 47 O. s. p. keď správne ho mal posúdiť podľa § 48 O. s. p. Išlo teda o zjavný omyl odporcu a nie o vyslovenie právneho názoru v otázke hmotného alebo procesného práva. Na dôvodoch sťažnosti sťažovateľka v plnom rozsahu zotráva...»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03,

II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania vedeného krajským súdom je rozhodovanie o opravnom prostriedku (odvolaní vo veci samej v právnej veci o zaplatenie peňažnej sumy 20 660 Sk s prísl.). Posudzovaná vec patrí po právnej aj skutkovej stránke k štandardnej agende všeobecných súdov. Ústavný súd konštatuje, že doterajšia doba konania je neprimeraná povahe veci (sťažovateľka podala odvolanie ešte 10. februára 2006 a krajský súd o ňom dosiaľ nerozhodoval, pretože zatiaľ konal iba o iných procesných otázkach – námietkach zaujatosti a podobne).

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by eventuálne mohol zohľadniť na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Ani krajský súd vo svojom vyjadrení neuviedol, že by sa sťažovateľka nejakou mierou podieľala na predĺžení tohto konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup krajského súdu.

Ústavný súd bez toho, aby vymedzoval jednotlivé obdobia nečinnosti a neefektívnej činnosti krajského súdu, konštatuje, že najväčším pochybením krajského súdu je to, že uznesením zo 16. marca 2006 odvolanie sťažovateľky *„odmietol bez preskúmania samotného odvolania“*, v dôsledku čoho sťažovateľka podala 5. mája 2006 proti tomuto uzneseniu dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol 27. februára 2008 rozsudkom sp. zn. 1 Obdo 25/2006 tak, že napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a spis mu vrátil na ďalšie konanie 22. mája 2008.

Po námietke predsedníčky senátu, že sa vo veci cíti byť zaujatá, bol spis predložený predsedovi krajského súdu v júni 2008, ktorý, keďže nezistil dôvody vylúčenia predsedníčky senátu z rozhodovania predmetnej veci, spis predložil najvyššiemu súdu až 31. októbra 2008.

Po nahliadnutí do spisu v januári 2009 bolo síce sťažovateľke oznámené, že predsedníčka senátu bola vylúčená rozhodnutím najvyššieho súdu z prerokovania a rozhodovania veci, ale do dňa podania sťažnosti nedostala *„námietky predsedníčky senátu, rozhodnutie predsedu odporcu o týchto námietkach a ani rozhodnutie NS SR, ktorým mala byť pôvodná predsedníčka senátu vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci“*, i keď o to ešte 3. februára 2009 písomne požiadala.

Toto obdobie možno preto označiť ako neefektívne konanie krajského súdu, ktoré malo rozhodujúci vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou (i dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu

nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty, čo sa týka tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02).

Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu krajského súdu a skutočnosti, že odvolacie konanie začalo ešte vo februári 2006, konštatuje, že celková dĺžka konania viac ako tri roky bez vykonania podstatného úkonu smerujúceho k rozhodnutiu o odvolaní vo veci samej nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prietáhov, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy, a požiadavke „primeranej lehoty“, ako to vyžaduje čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Preto ústavný súd nemohol akceptovať vyjadrenie krajského súdu, že konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Ústavný súd preto prikázal krajskému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Cob 193/2008 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), pretože stav právnej neistoty sťažovateľky trvá dosiaľ.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € za ujmu, ktorá jej bola spôsobená v priebehu odvolacieho konania.

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku odvolacieho konania a berúc do úvahy aj konkrétne okolnosti prípadu (neefektívnu a nesprávnu činnosť krajského súdu i povahu veci) ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde v sume 1 000 €, ktoré je okresný súd povinný uhradiť v súlade s výrokom tohto nálezu.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. T. P. Sťažovateľka si uplatnila trovy konania za tri úkony právnej pomoci v sume 434,64 €, ktoré bližšie špecifikovala.

Podanie právnej zástupkyne z 25. mája 2009 (doplnenie sťažnosti už po jej prijatí) nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Ústavný súd pri priznaní trov vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008 (20 950 Sk/695,41 €).

Sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a), c) a d) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 2 x 115,90 €.

K tomu priznal daň z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky a § 22 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov), pretože advokátka je platiteľkou tejto dane, a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) v sume 2 x 6,95 €. Spolu teda priznal sťažovateľke trovy konania v sume 289,76 €.

Úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2009